

Sortförsök i fodermajs

Jan Jansson, Hushållningssällskapet Sjuhärad

I ett försök med fodermajs på Rådde gård i Länghem provades under 2004 9 olika fodermajssorter. På grund av den kalla och våta försommaren blev avkastningen mycket låg. Kolvavkastningen uppgick som högst till anmärkningsvärda ca 1,5 ton ts/ha och totalavkastningen till ca 4-5 ton ts/ha. I månadskiftet september/oktober fanns några frostnätter med lägsta temperaturer på -2° C. Försöket skördades den 5 oktober. Veckan efter kom 5 dagar med frost ned till ca -5° C. Under åren 2002-2004 har sorten Avenir haft en avkastningsvariation i kolvskörd mellan 1,4 ton och 4,3 ton ts/ha. Totalavkastningen har varierat från 4,5 ton till 12,6 ton ts/ha.

Bakgrund

Odlingen av fodermajs ökar. Det var ca 25 års sedan förra odlingsperioden började i Sjuhäradsbygden nere i Mark och det är snart 20 års sedan den upphörde. Sedan dess har klart tidigare sorter kommit på marknaden. I syfte att belysa kolvavkastningsförmågan hos det nya sortmaterialet på en plats där vegetationsperioden är förhållandevis kort, har under 2002- 2004 ett sortförsök med de av firmorna för platsen rekommenderade sorterna genomförts på Rådde gård i Länghem. Rådde ligger på 190 m över havet. Jordarten är en kapillär morän mo. För att fodermajsodlingen skall vara framgångsrik krävs hög kolvandel i skörden. Energin finns i form av stärkelse i en välmatad kolv. För att uppnå detta krävs i princip en frostfri period om fem månader.

Utförande

Försöket på Rådde såddes den 17 maj och grundgödslades med 310 kg/ha P9 samt 595 kg/ha NK 22-11 före sådd. I samband med sådd radmyllades 120 kg/ha NP 18-20. Sent på säsongen efter en radhackning tillfördes 40 kg N i form av Axan. Totalgivan blev således ca 193 kg N/ha, 52 kg P/ha samt 65 kg K/ha. I en praktisk odling hade ju flytgödsel använts som grundgödsling.

Försöket ogräs- och frittflugbekämpades en gång den 9 juni med Basagran SG och Sumi-Alpha. Majsen var då i 1,0-1,5 bladstadiet.

Tillväxten var mycket svag under juni-juli månad. För att om möjligt få igång beståndet radhackades försöket den 29 juli. Under augusti månad skedde en förhållandevis stark tillväxt av majsen. Den skördades den 5 oktober vilket kanske var en vecka för tidigt. Sorten Loft ingick inte i försöksplanen men såddes som skydd och skördades i tre parceller.

Resultat

Totalskörden blev anmärkningsvärt låg. Högst ts-avkastning hade Sum 0303 med 5,75 ton/ha. Ts-halten i såväl kolv som stjälk var i år mycket låg. I försöket 2002 varierade ts-halten i kolv mellan sorterna från 32 % till 47 %, 2003 mellan 22-26 % och i år mellan 10-19 %. Se tabell 1. Av de provade sorterna i år utmärker sig Baxxos, TK 160, Tango och Ravenna som sorter med mycket låg kolvavkastning. Sum 0303 hade högst kolvavkastning med 1600 kg/ha, Loft hade högst ts-halt i kolven med 18,5 %. Högst

kolvandel i % av ts hade Avenir, Hudson, Loft och Sum 0303 med mellan 28-31%.

Tyvär har de ingående sorterna i de tre årens försök varierat kraftigt så en flerårsjämförelse är svår att göra. I tabell 2 visas avkastningen åren 2002-2004 för sorten Avenir. På Bredgården i Marbäck såddes i demonstrationssyfte fyra majssorter på en

betydligt varmare jord än Råddes kapillära moränjord. Avenir kom här upp i en totalavkastning på 13,1 ton/ha med en kolvskörd på 4,5 ton/ha (34 % kolvandel av ts) samt en ts-halt i kolven på ca 42 %. Hudson avkastade ca 11 ton/ha med samma kolvandel och ts-halt som Avenir. Speedy och Vernal låg klart under dessa båda sorter.

Tabell 1. Totalavkastning och kolvavkastning i kg ts/ha för ett sortförsök med foder majs, L7-9000-04 på Rådde gård 2004

L7-9000-03	Antal plantor per m ²	Kolavkastning		Ts-halter i procent för		Totalskörd		Kolvandel %
		kg ts/ha	Rel	kolv	stjälk	kg ts/ha	Rel	
A Avenir	6,8	1387	100	17,0	18,1	4500	100	31,0
B Birko	7,2	1430	103	14,1	17,9	5400	120	26,0
C Baxxos	6,5	861	62	11,0	18,0	4630	103	19,0
D Sum 0303	7,3	1611	116	15,7	18,5	5750	128	28,0
E TK 160	7,2	965	70	12,5	15,4	4540	101	21,0
F Tango	6,7	730	53	9,7	17,3	4810	107	15,0
G Ravenna	6,5	1074	77	12,0	17,8	4620	103	23,0
H Hudson	6,7	1465	106	15,8	17,0	4930	110	30,0
X Loft	7,1	1447	104	18,5	19,6	4930	110	29,0

L3-9000 Rådde Avkastningen för sorten Avenir under åren 2002-2004

L7-9000-	Kolavkast. kg ts/ha	Ts-halter i procent för		Totalskörd kg ts/ha	Kolvandel %
		kolv	stjälk		
2002	4930	42,9	25,1	9430	52,4
2003	3650	22,5	22,0	12640	28,9
2004	1387	17,0	18,1	4500	31,0